

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . . . 6 ft.
 Fel évre 3 ft.
 Negyed évre . . 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető
 küldemények a szerkesztő-
 nek anyagiak a laptulaj-
 donosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyitltér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél
 30 kr.

A hirdetések Bittermann
 Nándor könyv- és nyomdájá-
 bában és a szerkesztőnél fogad-
 tatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

A színüghöz.

Nem kívánok a szomszéd lap kritikusával hosszabban foglalkozni; mert a támadások, melyekkel az utóbbi időben a helyi közönséget illette, oly természetűek, hogy ezekre tisztességes hangon reflektálni majdnem lehetetlen. Csupán egyre akarom figyelmeztetni, hogy ne felejtse el, ha itt ír, egy intelligens közönségnek ír, mely mindenek előtt meg tudja határozni, hogy mi hivatása van egy kritikusnak s melynek finom érzéke van az irodalmi tisztesség iránt. Tudja, hogy egy kritikusnak feladata, bírálni a repertoirt, a színtársulatot, szóval az előadott darabokat és az előadást úgy boncolás alá venni, hogy az a közönség, mely csakugyan nem emelkedett magasabb nívóra, mint a bunyevác irodalomig, abból tanuljon és az olyan kritikustól, ki hivatása teljesítését abban keresi és leli, hogy azt az intelligens közönséget, melynek körében él, melynek áldozatkészsége teszi itt a magyar színügyet életképessé, legdurvábban támadja, sárral dobálja, holott az itteni színigazgató és társulata fogatkozásait nemcsak elhallgatja, hanem a legkezeletesebb alakításokra undorog dicsőmutsókat énekel — az olyan kritikustól indignatioval elfordul. És ha felszólalásában és óhajaiban itt ott van is a mit a méltányosabban gondolkozó közönség fontolóra vehetne és venné is, a hang és a módor miatt, mellyel ezen óhajok kifejezésre jutnak, visszatetszést szülnék és éppen az ellenkezőt eredményezik. Egy kritikus, ki így fogja föl hivatását, annak az ingyenjegye nem tiszteletjegy, hanem szégyenjegy, melyért vakon a színigazgató személyes érdekeinek szolgál.

Minden ember, kinek agyveleje normális állapotban van, tudja, hogy az a közönség, melytől áldozatokat kívánunk, annak jogosult igényei is vannak, ez áll már azon sarkalatos elvnel fogva is, hogy minden kötelességgel szemben áll a jog és megfordítva, Eddig a tiszteletjegyes kritikustól mindig csak azt hallottuk, hogy minő áldozatokat kellene hozni a közönségnek, hogy a színigazgató itt nemcsak kényelmesen megélhessen, hanem esetleg még vagyont is szerezzen, de egy szóval sem említette, hogy mit kellene és kell egy színigazgatónak nyújtania, ha a közönséget áldozatkészséggé akarja tenni. E helyett mindig bosszankodással kell olvasnunk, hogy Rakodezayt kezdetleges alkotásaival Levinszky, Salvini, Rossi, Coquelimel hasonlítja össze, és a legnagyobb cynizmussal duplázni akarja az intelligens publikumot, mely legalább is annyit látott és tanult mint kritikus ur. En is határozottan amellett vagyok, hogy a közönség a magyar színügyért hozzon áldozatokat; de határozottan követelem azt is, hogy egy színigazgató a közönség igényeinek is megfeleljen. Egy színigazgató ma már a provincián nem tölt be kulturmisztiót és a közönség nem hazafiságból látogatja a színházat, hanem a színigazgatás itt egy vállalat, mint minden más, mely csak akkor prosperál, ha az igazgató a közönségnek azt nyújtja, miért pénzt szívesen adja cserébe, az az manapság a közönség a színházba jár, hogy szórakozzék, hogy élvezzen.

A kritikus urnak egyszer sem jutott eszébe, hogy itési bonckése alá vegye, vajjon a színigazgató vállalata olyan-e, mely megérdemli, hogy a közönség áldozatokat hozzon. Rakodezay színigazgató ur ide egy kis, és tartózkodás nélkül mondom, gyenge társulattal jött; de a közönség azért bérelt és biztosította az egész idényre egzisztenciáját: repertoárja egyes darabokat kivéve, melyeket bérlészetben adott, sovány; de azért ez a nagyon korholt közönség türelmes és megfizeti és végignézi az ő elesévelt régi darabjait, megnézi, megnézi kétszer az ember tragédiáját, mely ugyan magában véve remek mű, de nem színre való, éppen oly kevéssé mint Dante Divina Comediája, vagy Tiedge Urániája, megnézi kétszer Sarah grófnét, Mikadót háromszor, végignézi Peles-

kei notáriust s így tovább. A kritikus ur egyszer sem vette észre, vagy ha észrevette, a tiszteletjegyért elhallgatta, hogy az igazgató ur társulatának egyes tehetséges tagjait, kiket a közönség élvezettel néz és meghallgat, egészen mellőz vagy oly szerepkörben léptet fel, mely nem felel meg egyéniségüknek és hogy csak egyet felemlítsek, itt van a közönségnek kedvence, a kedves, törekvő és művészi temperamentummal bíró Dombayné, kit a közönség alig lát egyszer-kétszer hetenként és akkor is olyan szerepkörben, melyek nem neki való és melyekben nem fejtheti ki művészetét, itt van kedves naivánk Láng Ilon, ki bármely nagyvárosi színpadon megállná helyét és mily ritkán látjuk azt is. Azt sem vette észre a kritikus, hogy a színigazgató ur, bár tudom igyekezetét és szorgalmát méltányolni, minden jobb szerepet magának oszt ki, dacára, hogy vannak tagjai, kik ugyanazon szerepet sokkal jobban eljátszanák; de természetesen az igazgató ur itt tanulni akar és a tiszteletjegyes kritikus ezt méltányolni tudja; de egy közönség, mely fizet és a színházban, élvezni akar, az nem akarja egy tanuló igazgatóval iskolai gyakorlatait a főszerepekben minden nap végig hallgatni. Azt is mellőzte és mellőzi szisztematice a kritikus, hogy az igazgató ur nagyon is kultiválja a Shakespeari darabokat. Természetesen a ki Rakodezayban egy Davison Devrient, Dessoir, Salvini és Rossit lát, attól nem kívánhatjuk, hogy eme klasszikai darabok előadása ellen felszólaljon? Nem akarom itt fejtegetni, mit tartok én Rakodezayról mint színészről, ez cikkem keretén túl menne; csak annyit említek fel eme darabokra nézve, hogy még a nemzeti színházban is igen ritkán adják; mert Paulai is át van hatva azon meggyőződéstől, hogy ha egy Shakespeare-darab minden szerepe nincsen művészet kezében, nemcsak hogy nem nyújtanak élvezetet, hanem bosszantják a publikumot. Most már, ha kritikus ur Rakodezayt nagy művésznek tartja is, vajjon ugyanazoknak tartja többi tagjait is? De itt megint az áll, hogy Rakodezay tanulni akar és a közönségnek meg kell hallgatni Shakespeare valamennyi remek darabjait rossz kiadásban.

Tehát nem a közönséget kell korholni, csak igazságosnak kell lenni: az igazgató feleljen meg a közönség igényeinek és mindig telt háza legyen. Zombor város kis közönségéről el van ismerve, hogy műpártoló és voltak itt igazgatók, mint: Mannsberger, Csóka és Sági, kik ma is a legnagyobb hálával emlékeznek vissza Zombor város közönségére.

Dr. Schuller Simon.

Jegyzői Egyletünk közgyűlése.

Jegyzőkönyv.

Felvetett Zomborban, 1887. évi december hó 2-án a Bács-Bodrogh vármegye közs. és körjegyzők egyletének a közgyűlést megelőző választmányi ülésén.

Jelenvoltak: Radimetzky Ferenc egyleti elnök elnökle alatt Gruits János alelnök, Fülöp Kálmán, Preszly János, Deák András, Hajdufi Károly és Zsupanszky Lyubó, választmányi tagok.

A választmányi ülés tárgyai:

1. Elnök felolvassa az egylet működéséről és vagyoni állásáról szerkesztett elnöki jelentést, melyet szó szerint alább közlünk.

Ezen jelentést a választmány egyhangulag tudomásul venni javasolja.

2. Elnök felolvastatja a Radimetzky Ferenc, Zsupanszky Lyubó és Eimann Károly egyleti kiküldötték jelentését a magyarországi községi és körjegyzők központi egyletének 1887. évi szeptember 21-én. Budapesten tartott rendes évi közgyűlés lefolyásáról.

A felolvasott jelentést a választmány egyhangulag tudomásul venni javasolja.

3. Eimann Károly egyleti pénztárnok bemutatja az 1886. évről szerkesztett egyleti számadást, átvizsgálás végett.

A kérdéses számadás megvizsgálásával Preszly János, Deák András és Hajdufi Károly bizatnak meg, jelentésük elváratik.

4. Elnök bemutatja az 1888. évi költségvetési előirányzatot.

A bemutatott jövő évi költségvetési előirányzat a melyből kitétnik, hogy Bevételek: 1. Tagdíj hátralékokból 300 frt. 2. Folyó 1888. évi tagdíjakból 300 frt. 3. Takarékpénztári kamat 25 frt. Összesen 625 frt. Ki-

adásként pedig: 1. Az országos központi egylet pénztárába fizetendő tagdíj 80 frt. 2. Egyleti kiküldötték utiköltségei 150 frt. 3. Nyomtatványokért 50 frt. 4. Postadíjak 25 frt. 5. Országos jegyzői árvaház építési alap gyarapítására 62 frt 50 kr. 6. Előre nem látható kiadásokra 20 frt. Összesen: 397 frt 50 kr, s így 227 frt 50 kr bevételi többlet mutatkozik, elfogadásra ajánlatik.

5. Felolvastatik a magyarországi közs. és körjegyzők országos központi egyletének f. évi október hó 31-én 880/1887. sz. a. kelt felhívása a létesítendő országos jegyzői árvaház alapjának mikénti létesítését célzó intézkedések megtétele tárgyában.

A választmány a felolvasott felhívásban elősorolt indokok helyeslésével az országos jegyzői árvaház alapjának létesítését elfogadásra ajánlja s a létesítési fogantatásával az egylet tisztikarát kéri megbízatni azon utasítással, hogy az összes közs. előjárásokról és pénztételekhez egy-egy gyűjtőív küldessék meg, egy megleghangu felhívás kíséretében, a vármegye nagybirtokosaihoz és kiváló egyéneikhez pedig egy a jelzett alap javára leendő adakozás iránti kérelem intézettsék.

6. A jelenlegi tisztikar és választmányi tagok megbízatása az alapszabályok 12. §. értelmében immár lejárván, a választmány ugyanezen §-ban gyökerező jogánál fogva a tisztikart és választmányt a következőleg javasolja megalakíttatni:

Elnökül: Radimetzky Ferenc Topolya községi, I-ső alelnökül: Gruits János szilbási, II-ik alelnökül: Fülöp Kálmán sztanisitsi, főjegyzőül: Zsupanszky Lyubó ószivaci, I-ső jegyzőül: Preszly János kernyajai, II-ik jegyzőül: Deák Andor esonoplyai, pénztárnokul: Eimann Károly új-szivaci.

Választmányi tagokul: bajai járásban: Paul József szántovai, Neszmírák Mátyás rigyicai; almási járásban: Halm Emil madarasi, Arnold Antal almási; zombori járásban: Kaich József nemes-millitici, Bosnyák János bezdáni; apatini járásban: Kapetanovits János monostorszeghi, Zányi Bódog bresztováci; hódásági járásban: Radoysich Endre rác-militici, Mihajlovits Mihály bácsi; palánkai járásban: Rákits Milán tovarisovai, Nagy László német-palánkai; újvidéki járásban: Lakatos Péter temerini, Kovacevits István ó-futtaki; külai járásban: Dosztig József külai, Zányi József veprováci; topolyai járásban: Szilvassi János bajsai, Hajdufi Károly csantavéri; zentai járásban: Mihályi Sándor ó-kanizsai, Jablonszki József adai; ó-becei járásban: Theodorovits Döme szenttamási, Sztokovits Vazul turiai; zsabylai járásban: Aranitzki Athanasz zsabylai, Jancsó Ödön gyurgyevói; titeli járásban: Miklusevits Miklós titeli, Eremitis Milán mosorini községi jegyzők és Szeffü György Zenta városi főjegyző urat.

Ezzel a jegyzőkönyv felolvasás után berekesztetett azzal, hogy ennek hitelesítésére Gruits János és Fülöp Kálmán urak kérettek fel.

K. m. f.

Zsupanszky Lyubó,

főjegyző.

Gruits János.

Radimetzky Ferenc,

elnök.

Fülöp Kálmán.

Elnöki jelentés

1887. évi december hó 3-án tartott jegyzői közgyűlésből.

Tisztelt közgyűlés!

Tíz éve mult annak, hogy a volt felső I-ső járás községi jegyzői Milassevits Antal veterán kartársunkkal élükön mozgalmat indítottak oly célból, hogy a községi jegyzők tömörülésével a megyei jegyzői egylet megalakíttassék. Boldog emlékü alispánunk, Lovászi Mihály ur a kezdeményezők felkérése folytán, az összes megyei községi jegyzőket 1877. évi szeptember hó 8-ára Zomborba értekezletre hívta össze, mely értekezleten 82 községi jegyző megjelenvén, megyei jegyzői egyletünk szeretve tisztelt árvaszéki elnökünk, tekintetes Mihályi János ur korelnökle alatt megalakították.

Ha visszappillantunk az elmúlt tíz évre és különösen egyletünk tíz évi működésére, úgy be kell ismerni azon szomorú valóságot, hogy az alakulás alkalmával kitűzött cél, a közigazgatási szolgálat tág mezejére, lehetőleg egyöntetűen s vállvetve oly irányu tevékenységet fejteni ki, mely egyrésztől alkalmas eszközül szolgáljon a községi élet fejlesztésére s a különböző elemeknek a közigazgatási törvények és rendeletek intézkedési iránt fogékonyabbá tételére, másfelől, hogy a közigazgatást s annak jótékony hatását a lehető legmagasabb fokra emelni segítsék — nem mindenben sikerült. Nem sikerült pedig azért, mert a községi jegyzők, különösen az utóbbi időben sajnosan tapasztalták, hogy a közigazgatási törvények javítása céljából tett gyakorlati észleleteken alapuló javaslatok illetékes helyen csupán jelentéktelen részben méltányoltattak és ez annyira leverően hatott rájuk, hogy e miatt eddigi munkásságuk megszibbadt s ennek helyét a közöny foglalta el.

De meg főleg azért is, mert az egyleti tagok nagyrésznél hiányzik az akaraterő, hiányzik az erély, mely a sikeres működésnek első alapfeltétele, hiányzik a kötelességérzet s a haladás utáni vágy, a melyek nélkül pedig testületi fejlődést képzelni sem lehet.

Ezen visszaesés ellen kell hogy teljes erővel küzdjön egyesületünk, küzdjön pedig akként, hogy az egyleti tagokat fűzze szorosabban magához, adja meg működésüknek a helyes irányt s találjon módot arra, hogy

bennök a közszellemet ne csak hogy fejlessze, hanem folyton éhben is tartsa.

Miért is miután közigazgatási törvényeink nem a kifejtett közelet követelményei arányában támogatják azon előhaladási törekvéseket, melyek részünkről ez ideig kifejtettek s minthogy a jelen viszonyok között nincs kilátás arra, hogy ezen törvények a közel jövőben módosíttassanak, avagy újakkal pótolttassanak, arra hívom fel tisztelt kartársaimat, miszerint fejtsek ki minden tevékenységüket s nemcsak mint tisztviselők, hanem mint jó hazafiak is teljes erővel arra törekedjenek s azon korlátlan belől, melyet a törvények számukra kijelölnek, valamint a társadalmi téren is hassanak oda, hogy a közszolgálatához fűzött követelményeknek mindenben elég tétessék s a nagy közönségnek legalább ellenük, mint a törvénynek legalsóbb fokban végrehajtói ellen, jogos panaszra okot ne szolgáltatassunk.

Az egyetel tisztikarában megvan a jóakarát az egyeteli élet iránti érdeklődés felébresztésére minden lehetőt megtenni, hogy a képesség ezzel arányban áll-e, azt már nem merem határozottan állítani s e részben vigasztalásul csupán az szolgál, hogy a mostani kifáradó vezető helyeit nem sokára az ifjú nemzedék azon jeles tagjai fogják elfoglalni, kik eddigi munkálkodásaikkal kartársaik becsülését és bizalmát kiérdemelték s kik végre erős kézzel emelik fel s viszik tovább azon zászlót, mely alatt kivándorjék ama győzelmet, melyhez mi csak az előkészületeket tehetjük meg.

Ezek hangsúlyozása után, a midőn egyetelnk fennállásának 10-ik évében a tizedik rendes évi közgyűlésre összehívták egyeteli tagokat tiszteletteljesen üdvözlém, számot adok a múlt évi közgyűlés határozatainak mikénti végrehajtásáról.

Megyei jegyzői egyetelnknek múlt évi november hó 12. napján tartott rendes évi közgyűlésén III. szám alatt hozott határozatához képest Eiman Károly egyeteli pénztárnoknak az 1885. évre szerkesztett számadásról a felmentvényt kiadtam.

A jegyzői ellenőrző választmány tagjaiul megválasztott kartársainkat az V-ik számú határozatához képest erről értesítettem és a választás eredményét a nagyságos alispán urnak bejelentettem.

Egyetelnk pénzkészletét a VIII. számú határozat-hoz képest a zombori takarékpénztárban elhelyeztettem.

A IX. számú határozat-hoz képest egyetelnket az erdélyrészi magyar közművelődési és a felső-magyarországi magyarországi egyetel alapító tagjaiul bejelenttem és a 100—100 forint alapító tagdíjakat nevezett egyetel pénztárainak megküldtettem.

A X-ik számú határozattal leiratni rendelt 140 frt tagdíjhátralékokat a számadási főkönyvben töröltem.

Ezennel tehát egyetelnk vagyonát a múlt évi számadás eredménye szerint volt: a) takarékpénztári betétben 680 frt, b) készpénzben 224 frt 31 kr, c) követelésekben 283 frt, d) 1887. évi előírás alapján 318 frt, összesen 1505 frt 31 kr. A folyó évben eddig felmerült összes kiadás tesz 472 frt 05 krt, marad vagyon 1033 frt 26 kr, még pedig: a) készpénzben 2 frt 26 kr, b) takarékpénztári betétben 500 frt, c) követelésekben 531 frt, vagysis 1033 frt 26 kr.

Egyetelnk pénztárát folyó évi november hó 10-én Uj-Szivacon egyeteli főjegyzőnk és Szilvássy János kartársunk közbenjöttével megvizsgáltam s mindent a legnagyobb rendben találtam.

A fent elősorolt intézkedéseken kívül, a magyarországi községi- és községi központi egyetel elnökségének a jegyzői évkönyv összeállításához szükséges adatok beszerzése, jegyzői egyetelnk összes tagjai hitelesen összeállított névsorának megküldése és több folyó ügyek elintézése iránt hozzáam intéztem megkereséseit kivétel nélkül és sikerrel végrehajtottam.

El nem mulasztatom felemlíteni azon megtisztelő körülményt, hogy nagyságos alispán urnak, a községi pénztári kezelés- és számvitel módjáról készítenő megyei szabályrendelet szerkesztésével jegyzői egyetelnket kegyeskedett megbízni. Mely kiténtető megbízás folytán egyeteli főjegyzőnk által készített szabályrendelettel egyetelnk tisztviselőinek közbenjöttével O-Szivacon tartott értekezleten megbíralván, azt a megbízó nagyságos alispán urnak beterjesztettem, hol is az a szerkesztő, egyeteli főjegyző és esekélységem, egy megyei főtitkár- viselő urak közbenjöttével a nagysága az alispán ur elnöksége alatt tartott szakértekezleten, újból és behatóan megbíraltatván, a törvényhatóság öszi közgyűlésén elfogadtatott és meghirdetés végett a községeknek küldtettem.

Kedves köteletségemnek tartom e helyütt megemlékezni azon kiténtetésről, melyben Zsupánszky Lyúdból, egyeteli főjegyzőnk és személyében megyei jegyzői egyetelnk, a magyarországi községi- és községi országos központi egyetelnknek folyó évi közgyűlésén részesült.

Ugyanis az országos központi jegyzői egyetel által múlt évben egy kézikönyv megírására hirdett pályázatra „Mi lenne az emberiségből, ha csak az küzdené, ki a siker bizonyosságát előre láthatná” jelige alatt a ritka szakértelem és lankadást nem ismerő fáradságos szorgalommal összeállított, s kartársaink által már a múlt évben kézhez vett, és így jól ismert „Atnézetet” beterjeszté, s illetve bírálat alá bocsátá. Az országos központi jegyzői egyetel közgyűlése, választmányának véleményezése alapján, az időszerű jelentések és munkálatok nyilvántartására alapos utba igazítást nyújtó igen célszerű és hasznos „Atnézetet” s illetve annak szerzőjét, egyeteli főjegyzőnk 100 frtnyi jutalomban részesítette és az „Atnézetnek” a pályaveret „Viribus unitis” jeligés kézikönyvbe leendő beillesztését elhatározta. Egyeteli főjegyzőnk a megszavazott jutalomdíjat, az országos jegyzői árvaház javára ajánlotta fel, mely élőszóval tett ünnepléses nyilatkozatát, az országos központi jegyzői egyetel közgyűlése lelkesült éljenzések között köszönettel tudomásul vette.

Végre szomorú köteletségemnek tartom megemlékezni azon kartársainkról, kiket legutóbbi közgyűlésünk óta a kirelhetetlen halál soraink közül kiragadott.

Elvesztettük Tessenyi Endre új-verbázi és Berényi Hugó petrovszellői kartársainkat, karunk érdemes tagjait, s midőn az elköltözöttéktől szívünk mély fájdalommal búcsúzunk el, ösztönt kívánjuk, legyen nekik a takaró hant könnyebb, mint az élet súlyos terhei, s legyen emlékkük áldott és örök azok között, kiknek tisztelt és szeretett barátai és kartársai voltak.

E szerint egyetelnk rendes tagjainak száma két-tővel fogyott, egy új tag belépése által szaporodott.

Van tehát egyetelnknek jelenleg 165 rendes, 1 pártló és 6 tiszteletbeli tagja.

Midőn tehát tisztelt kartársaimat a tárgysorozaton lévő ügyek fentartásához képest, higgadt tanácskozássra és az összes ügyek felett lehetőleg közös megállapodásra felkérném, magamat és többi tisztársaimat továbbra is szíves jó indulatukba ajánlom.

Topolyán, 1887. évi december hó 1-én.

Radimetzky Ferenc,

egyeteli elnök.

Ezután a tárgysor vétetett elő; de azt külön leírni fölösleges, miután a fenti vál. jegyzőkönyv adatai minden változás nélkül elfogadtattak s közgyűlési határozattal emeltettek.

Hírek.

Kinevezés. Főispán ur Ó Méltósága f. hó 2-án Bács-Bodrogh vármegyéhez arvaszéki nyilvántartónak, Szilvay Elemért nevezte ki.

Hivatalos látogatás. Pécly Aurél szabadkai kir. törvényszéki elnök a napokban meglátogatta a topolyai kir. járásbírószágot. A törvényszéki elnök teljes rendben találta a hivatalt.

Választás. Kekezővits Mátvás, lapunk munkatársa, f. hó 1-én a vajszaikai körjegyzőségnek segédnek megválasztott.

Átnévezés. Balogh Mihály, m. kir. honvédelmi-nagy. Zomborból Oravicára helyeztetett át.

Választások. Vasárnap a Szelenese és Felsőváros egyetelnk törvényhatósági képviselőt választott, és pedig két oly férfi személyében nyilatkozott a polgárság közakarata, akik valóban érdemes tagjai lesznek a köztörvényhatóságnak. A szelenesei választott Dömötör Pál, a felsővárosi Bittermann Nándor. Nálunk eddig soha szokásban nem volt városi képviselő választások alkalmával politikai pártszempontok szerint tömöríteni és így a polgárság között új meg új választásokat állítani. A minden téren elbukott ellenék ezen tapintatlan eszköztől sem riadt vissza és mind a két kerületben tisztán körülírt ellenéki programmal jelöltet is állított. Ezek közül Fratrievits Béla a Felsővárosban alaposan megbukott; dr. Molnár Gyula ügyvéd pedig, aki a saját lapjában már hetek előtt protegálta önmagát, a jelölésnél még csak szóba sem került. Erről az erőködről jut eszünkbe egy anekdota. Az egyszeri ember azt mondta fiának: állj egyenesen Dolffikám, hadd lássa a doktor bácsi milyen görbe vagy... Ennek kapcsán kérdezzük mi is a tisztelt ellenékiektől — ha még netán mindig volnának — hogy mire való ez az ágaskodás? Úgy látszik csak arra, hogy kiténjék, milyen kiesinyek akkor is, ha lábujjhegyre állanak.

Közgyűlés. Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottsága 1887. évi december hó 7-én délelőtti 9 órakor a városbáza nagytermében rendes közgyűlést tart, a következő tárgysorozattal: 1. Polgármesteri havi jelentés. 2. Belsőügyminiszteri intézmény az 1888-ik évi költségelőirányzat jóváhagyása tárgyában. 3. Honvédelmi miniszteri intézmény a lovas- és lovassági megalkotása tárgyában. 4. Törvényhatósági átiratok. 5. Közigazgatási bizottság bejelentése az illesekrol igazolatlanul elmaradt tagok iránt. 6. Polgármesteri jelentés a laktanya ügyben nyert kiküldetés eredményéről és a laktanya és esapatkórház építéséhez szükséges telkek megvétele iránti intézkedés. 7. Polgármesteri jelentés a Ferenc-esatorna hajóvontatási szabadalma tárgyában, nyert kiküldetés eredményéről. 8. Dr. Spitzer Mór kérvénye a város tulajdonát képező 1 hold 450 ö z városi földnek örök áron leendő eladása tárgyában. 9. A zombori kir. törvényszék értesítése Sztójits Plátó volt városi kiadó ellen hozott ítélet tárgyában és az ennek folytán megüritt kiadói, ugy az ennek folytán megüritendő más állások választás utján leendő betöltése. 10. Gazdasági és pénzügyi bizottság jelentése a légszusz világitás behozatala tárgyában. 11. Gazdasági és pénzügyi bizottsági javaslat az 1888-ik évi közmunkaváltásdíjak megállapítása tárgyában. 12. Gazdasági és pénzügyi bizottság javaslata a túzóltó istálló költségeinek fedezésére tárgyában. 13. Gazdasági és pénzügyi bizottság javaslata a rendőrhadnagy és a lovas rendőrök téli zubbonyainak beszerzése tárgyában. 14. Nyugdíjkezelő választmányi jelentés a nyugdíjkezelőnek nyugdíjigényeinek megállapítása, valamint Wiener Mihály, Pujner Gáspár és Niklusz Antal felszólamlásai tárgyában. 15. Nyugdíjkezelő választmányi javaslata néh. Hoffmann Mihály volt polgármester özvegyének temetkezési átalány és nyugdíj engedélyezése iránt benyújtott kérvény tárgyában. 16. Nyugdíjkezelő választmányi javaslata néh. Karsay István volt adóosztály vezetőjének nyugdíj iránti kérvény tárgyában. 17. Gazdasági és pénzügyi bizottság jelentése Szemző Gyuláné zombori lakosnak a Vadász-kürt szálló előtt felállítani kérelmezett előföld engedélyezése iránti kérvény tárgyában. 18. Jogügyi bizottság jelentése az alügyészi állás betöltése tárgyában. 19. Jogügyi bizottság jelentése a birtokváltozási díjak tárgyában alkotandó szabályrendelet iránt. 20. Jogügyi bizottság jelentése a rendőrszolgálati utasítás tárgyában. 21. Jogügyi bizottság jelentése a rom. kath. egyházvédők-ségnek az iskolaalaphól 154 frt 25 kr kiutalványozása iránti kérvény tárgyában. 22. Gazdasági és pénzügyi bizottság javaslata a behajthatlan birtokváltozási illesek leírása tárgyában. 23. Jogügyi bizottság javaslata Tésits György és társai felebbezése tárgyában a huszszemle díjak iránt. 24. Fizetési előleg iránti kérvények. 25. Netán időközben beérkező sürgős ügyek. Kelt Zomborban, 1887. évi december hó 3-án. Dr. Csíhás Benő, polgármester.

Hirdetmény. A zombor-bezdáni műntak gyökere helyreállítása alkalmával felhasználatlanul maradt s a vármegye öncéljaira ki nem jelölt s az említett műnt egyes szakaszain idomokban összerakott kongóteglá-anyag, valamint ugyan azon műntmentén levő, jelesen pedig: 1., 284—285. 2., 283—284. 3., 275—276. 4., 274—275. 5., 268—269. 6., 267—268. 7., 266—267. 8., 225—226. 9., 224—225. 10., 223—224. 11., 217—218. 12., 195—196. 13., 192—123. számú távirda oszlopok között többé kevésbé rendetlen alakzatú halmokban elfekvő s jobbára a f. évi javítás alkalmából visszamaradt kongóteglá hulladék a helyszínen nyilvános árverés utján fog eladatni. A midőn ezen nyilvános szóbeli árlejtésnek határnapjául f. évi december hó 11-ik napjának (vasárnap) délutáni 1 óraját tűzőm ki — egyidejűleg értesítetnek a venni szándékozók, miszerint a kérdéses anyag

a fentebb említett módon mindenkor a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett fog eladatni. — az árverés a mondott időben a nevezett műntak 285. sz. távirda oszloptól kiindulva veszi kezdetét, és ezen ponttól Zombor felé számított irányban fog folytatattatni, továbbá, hogy az egyes rakásokban felhalmozott kongóteglá mennyiség, valamint az egyes távirda oszlopok között fekvő hulladék anyag esakis egyes rakásokként s illetve egyes távirda közönléként fog elárvereztetni, végül pedig, hogy az ekképen meghirdetett árverést Bezdán község két előjárósági tagjának és Novákovits István útmester közbenjöttével Schíszler Ferenc vármegyei útbiztos fogja megtartani, ugyan ennek kezébe lévén a vételár is, s pedig a helyszínen azonnal lefizetendő. Zomborban, 1887. évi november hó 30-án. Az alispán helyett: Karácson Gyula, főjegyző.

Eremits Miklós martonosi és Babin Tyra kátyi jegyzők, beterjesztették nyugdíjaztatási kérvényüket.

A bezdáni takarékpénztár segélyező-szövetkezet működését, f. év december hó 1-én megkezdette.

Halálozás. Vettük a következő gyászjelentést: Az apatini közs. tantestület fájdalommal telt részvétellel jelenti feledhetlen kartársának: Haasz Ferenc belvárosi tanítónak f. évi december hó 1-én hosszas betegség után életének 20-ik és tanítóskodásának 2-ik évében történt gyászos elhunytát. A boldogult tagtárs hűtelt tetemei f. hó 2-án d. u. 3 órakor tétetnek nyugalomra; az engesztelő szent mise áldozat 9-én reggeli 8 órakor fog a Mindenhatónak bemutatattatni. Az örök világosság fényeskedjék neki! Az apatini közs. tanítótestület.

Fizetéseképtelenség. A bécsi Kreditorenverein Almoslino M. újvidéki kereskedő fizetéseképtelenségről tesz jelentést.

Vértesi Károly, lapunk dolgozótagja, ki alig egy hónap előtt költözött el tőlünk Budapestre, ott II. ker. lánchíd-utca 2. szám alatt (Klusmann-ház, földszint 3. ajtó) ügyvédi irodát nyitott.

Egy emberélet 15 krért. Újvidéken az ot-tani halpiacon a múlt héten fényes nappal többek jelenlétében 15 krért gyilkosságot követtek el. Az eset a következő: Egy nő egyegyedül a fát vásárolt, s az ott állomásozó taligások közül Szakelyin Gyókat fogadta fel, hogy a fát 20 krért szállítsa lakására. Juhász József nevű taliga azonban azt mondta az asszonynak, hogy ő 15 krért is kész a fát haza szállítani. Erre a két fuvaros összeveszett s Szakelyin bieskáját kirántva, Juhászt leszúrta. Életéhez kevés a remény. Szakelyint elfogták.

Bourbon Fülöp Újvidéken. Újvidéknek érdekes idegen látogatója van. A napokban ott időzőtt Bourbon Fülöp herceg; kíséretében volt Pardó gróf és a kísérő szolgaszemélyzet. Azt beszélék, hogy a herceg meg akarja látogatni a fruska-górai görög nem egyesült zárdákat.

Hirdetmény. A városi könyvtár átköltözés miatt folyó hó 7-től kezdve mintegy 8—10 napon át zárva leendő, mirol a t. egyeteli tagok oly felhívással értesítetnek, hogy a könyvek kisereléséről még f. hó 5-én és 6-án a szokott órákban eleve gondoskodni sziveskedjenek. A választmány.

„Beteljesedett” címen minap az Első Temetkezési Egyetel pénztári kezelése körül választmányilag konstátált multbeli rendellenességekről szolt egy cikkünk s ugyanakkor az állított, hogy azon „Egyetel, amint áll, kész esődtömög, csak a esőnyitást kell kimondani.” Ezen kifejezést több helyen ugy magyarazzák, mintha az Egyetel csakugyan már legközelebb fizetéseképtelenné lenne. Azonban e kifejezés csak föltételeken volt mondván, ha t. i. a régi helytelen alap jobb újjal nem eszerletteték föl s ha a kezelés nem lenne a régimél pontosabb. Ha az Egyetel — mint halljuk — újja alakul s helytelen kombinációi helyett más okos föltételekhez köti a fizetési módokat; akkor nem lesz többé ok, hogy esakugy ne virágozzék, mint akármely hasonló egyetel a falukon. Ennyit magyarázatul azoknak, akik nagyon megjéjdek.

Halálozás. Szabadkán Dobel István, okleveles gyógyszerész, a napokban 32 éves korában elhunyt.

Közvacsorát tartott pénteken este a zombori olvasókör 60 tag részvételével. A kedélyes társaság késő éjjelig együtt mulatott s azzal tette ritkává a jó cigányzenével fűszerezett halpaprikát, hogy megtörtént — amit lehetetlennek tartottunk — toaszt nélkül.

Zombori járásbíróvá, mint magánaton értesítelnk, Dömötör Pál kir. törvényszéki bíró fog kineveztetni. E hirt egy a nagy közönség, mint kívált az ügyvédek méltó örömmel s meglelégedéssel fogadják.

Palics halászati jogát 10,200 forintért Faragó János martonosi lakos vette ki.

Ó-Becsén az ott uralkodó himló és kanyaró miatt a szolgabírószá az elemi iskolákat bizonytalan időre becsukattja. Vajjon tudja és helyes-e ezt a tanfelügyelőség? kérdezi egy ó-becei.

Járekról írják: Amint a Bácska előre közölte, esakugyan megüritük községünk fenállásának 100 éves fordulóját. A pap, jegyző, bíró tőlünk fáklvaszenét, a nép pedig tőlük jó áldomást kapott. Korossi Emil, községünk fia, vasárnap ünnepi szómoklatot tartott. Az isteni tiszteletet pedig Belohorszky Gábor senior végezte. Déli 1 órakor népes bankett volt sok toasztal. A rendezés körül a községi elöljárók szereztek legtöbb érdemet.

Bálok. Még el sem kezdődött az advent, már is bálterminusokat közölnek velünk... Persze nem Zomborból, hanem Újvidékről, ahol a kerékpár-egyetel január 7-én, a lövész-egyetel pedig február 28-án fényes bált készülni rendezni.

Gál Ferenc szabadkai városi zenekarnagy a mult hónapban Rómában időzőtt. November hó 28-án a pápánál magánkihallgatásán volt. Ez alkalommal azt kérdezte tőle, hogy házas-e? Távozásakor francia nyelven sok boldogságot kívánt neki. Ugyanazon a napon este Doria hercegnél zeneestély volt, a melyre a zenekarnagy is hivatalos volt. Itt egy unneuh remek szoprán női hangon énekelt. Másnap Gál Nápolyba utazott. Sz. H.

Szilveszter-estély. A zombori kaszinó-egyeteli dalárda választmányja elhatározta, hogy hagyományos Szilveszter-estélyét az idén is megtartja. A változatos műsorú dalestély 10 kros tréfas tombolával és táncpal lesz összekötve. Az énekpróbák már javában folynak.

A tiszta-vidéki védgát-érdekltség folyó évi december hó 14-én délelőtti 9 órakor Zentán, a szokott helyiségben választmányi gyűlést tart. Tárgyak: 1. Az előző gyűlések jegyzőkönyveinek felolvasása. 2. A gátbiztosok megválasztása. 3. A gátörök megválasztása. 4. Elnöki jelentés a Ferenc-esatornai töltésmunkálatok biztosítása tárgyában.

Jubileum. Apatin és környékének erdészei hivatalnokai, f. hó 2-án Szentély Nánán erdőmestert, erdőmestert tisztviselőnek 25-ik évfordulója alkalmából, méltó ovatóban részesítették. Emellett nap estéjén az erdészei hivatalnokok, az apatini dalárda által hozott szerepade kíséretében, a jubileumt a Slavék-féle vendéglőben rendezett diszvacsorára meghívták. Az erdészek kivül még csak a közhivatalok főnökei voltak a vacsorára hivatalosak. Folyt a jó kedv, folyt a bor: a valóságos champagneereső okozta toasztok árján a jó kívánatok árnádija megostromolta a hősiesen elöntött jubileumt. 10 óra felé mikor már elég jutott a „Wein“ és a csangból még csak a jókedv triászának főgrátija a „Weib“ biányzott. A gyorslábú Terpsichore segített a helyzetben: felbújtotta az erdészei hivatalnokok női családtagjait, az ünnepeit iránt táplált érzelmeik kitáncolására. Ezek az álom nyugtát le — a táncotlettel felöltöttek az ünnepe helyiségére siettek és egy örömteljesen töltött éjszaka után 6 órakor reggel mentek haza — de már csak lassan. Az örömmünnep emlékére az erdészei hivatalnok urak a jubileumnak ajándékoztak egy díszes ezüst-arany theasészét, bevésített szép ajánlattal. Az ünnepeit egy 70 éves rokonszenyes alak, ki már 47 év óta szolgálja az államot, 25 év óta mint erdőmester: ő a személyesített kedvesség, ő mást életében nem ismert, mint kötelességének becsületes teljesítését és felebarátja iránti jó akarattát. Mi neki nem kívánhatunk semmit, mert ő ugy is Istennek kegyembere; de kívánjuk, hogy legyen hazánkban és megyénkben sok ilyen fia! Egy jelen volt.

Himen. Sárly Gyula nádudvari (Pestmegye) jegyző eljegyezte a ritka kedvességű Böhm Berta kisasszonyt Bajáról.

Szabadlár. Milassin Miklós alkapitány helyettesévé Lyubibratic Koloman katonaiügyi fogalmazó, ennek helyére pedig Dulits Antal Jenő nevezetett ki.

Véres gyilkosság történt a múlt szombat reggel a Bajáról Bikitire vezető országúton. Ugyanis a mondott napon az utasok rákadtak egy férfi holttestre, melynek felső része teljesen meg volt nyúzva. A hulla mellett nagy kés hevert, mellyel az áldozat nyakát átmetették. A hulla kiletét még nem állapíthatták meg, mert a gyilkosok a késen kívül semmi bűnjelét nem hagytak hátra. A vizsgálat folyik.

Árverés. Beck Mária 2784 fitra b. ingói dec. 31-én Baján.

Vermes Rómában. Vermes Lajos nemzetközi bajnok — mint nekünk folyó hó 1-én Rómából keltezett levelében írja — jelenleg Olaszországban időzik, hol több versenyen is részt vesz. — Az olaszok — írja többek közt — mindent inkább, de a tornaszatot vajmi kevéssé űzik. Velence, Flórene, Bologna és Rómában az olaszalmazott németek művelik. Nem így áll a dolog a csobakázás, vívás- és vaspárizással. Holnap indulunk Nápolyba, a római velociped-klubok tagjai, kiknek vendégei vagyunk, csapataikkal fogunk kísérni.

A Thierry féle millió örökség ügye még mindig nem nyert befejezést. Mikor az örökösök először jelentkeztek, mi is megemlékeztünk az ügyről, most azonban egy látszik, új fordulatot nyert az egész, mert a Szabadlár. Nagy-Becskereken, Temesvárott és Gyarmathán lakó Thierryk a napokban fölmentek Párisba egy ügyvéd vezetés alatt. Megyénkben különben már régebben ment föl Párisba egy magát örökösnek tartó Thierry. Az örökség eredete is valóban regénybe illő. Már évtizedek óta hever a francia államkincstárban 10 millió frank. Még a múlt században meghalt Velencében egy Thierry János nevű francia, ki külföldön élő rokonaira hagyta vagyonát. Első Napoleon fölhasználta a pénz hadi célokra s a francia kormány most akarja visszatéríteni az örökösöknek. Magyarországon igen sok Thierry él, többnyire szegényebb sorsban s bizonyos családi irások alapján ezek tartják magukat a milliók örökösének.

Rakodezay Pál szintársulatának kedvelt énekeseje, Mátrai Margit, jövő vasárnap folyó hó 11-én a 10 órai istentisztelet alkalmával az offertorium alatt, Verdi „Othello“ operájából Desdemónának meggyilkoltatása előtti híres „Ave Maria“ imáját fogja énekelni.

A közmunka-törvényjavaslat alapelvei és főbb rendelkezései meg vannak immár állapítva a közlekedési minisztériumban s tekintettel az e téren uralkodó állapotoknak igazán tarthatatlan voltára, a javaslat erösökletünk szerint még ezen állások alatt az országgyűlés elé fog terjesztetni. Előbb azonban meg szándékozik még hallgatni a miniszter e fontos javaslatra nézve az összes törvényhatóságokat.

Irodalom.

Uj lap. „Házi Közlöny“ cím alatt jövő évi január 1-iktől kezdve kéthetenként megjelenő új folyóiratot fog kiadni Gyulai István könyvnyomdász és kiadó Aradon. Kiváló szakférfiak közreműködése mellett szerkeszti: Záray Ödön. A „Házi Közlöny“ egészen praktikus irányban fog működni, a mennyiben a gyakorlati házi nevelés, egészségügy, háztartás, házi gazdálkodás, nevezetesen a gazdaságot, állattenyésztést, kertészet, szőlőszet, borászat, egyzóval a háztartás s a mindennapi gyakorlati élet körébe vágó közhasznú és közérdeklő ismereteket, tapasztalatokat s legújabb találmányokat fogja terjeszteni s közkinésésé teszi. A „Házi Közlöny“ re, mint közgazdasági s anyagi szempontból hasznosnak és praktikusnak ígérkező új folyóirat már eleve is fölívjuk a házi gazdálkodással foglalkozó közönség becses figyelmét. A „Házi Közlöny“ első száma, mint mutatóványozás, a karácsonyi ünnepekre fog megjelenni s ingyen szétküldetni mindenkinek, ki e végből a kiadóságnál már eleve jelentkezik. A „Házi Közlöny“ első számát behatóan fogjuk annak idején megismertetni. Előfizetési ára egy évre 3 ft. **Előfizetési felhívások.** Dalok a titkon szerretettől és elegyes költemények című verses kötetre, melyben a fővárosi szépirodalmi lapok régebbi évfolyamaiban, különböző szerzői nevek alatt megjelent költeményeim közül azokat boesátom a t. e. közönség elé, melyeknek szíves fogadtatását leginkább remélhetem. Az 1888. januárius közepén megjelenő kötet előfizetési ára 80 kr., mely összeg f. hó (december) 16-ig „Sió Ferenc, (Bács-Bodrog megye) a színháznál“ címen küldendő. A t. e. gyűjtőknek a szokásos tiszteletpéldánnyal szolgálók, közönségem nyilvánítása mellett. Zombor, 1887. december 1-én. Mely tisztelettel Sió Ferenc, színész.

Van szerencsém a n. é. közönségnek becses tudására hozni, hogy a különböző lapokban eddig szétszórtva megjelent szépirodalmi dolgozataimat egy kötetbe gyűjtve kiadni szándékozom. Szerény igényű dolgozatok ezek, melyeknek sem hivatásuk, sem céljuk szerzőjüknek hírt és díszségeit szerezni s legfőbb érdemük talán az, hogy a mi érzelem bennük kifejezésre jut, nem a jóhangzás vagy rim kedveért iratott le, hanem megfordítva. Lehet, hogy a szerző ifjúsága, lehet, hogy hivatottsága képezte keletkezésük alapját. Mindkét esetben dolgozataim — ha figyelmet és elismerést nem is — de legalább tiszteletet és pártolást érdemelnek. A t. olvasó nem egy poetica licentia-ra fog akadni dolgozataimban, de a legnagyobb poetica licentia talán mégis maga — a kiadás ténye. A körülbelül 10 nyomott ívre terjedő díszes kiállítású kötet felerészben elbeszéléseket és rajzokat, felerészben pedig költeményeket fog tartalmazni. Egy kötetnek ára 1 ft 50 kr. Előfizetheti a szerzőnél (cím: Hubert D. Ada, Bács m.) és Berger testvérek könyv- és papírkereskedésében Zentán és Adán. A n. é. közönségnek pártfogásába ajánlja művét Adán, 1887. évi november hóban Hubert D. szerző.

Színház.

A nők az alkotmányban, vigjáték. (Csütörtök, dec. 1.) A mai előadás egyike volt a legsikerültebbeknek. Hja! színészeink első sorban emberek, nekik mindig legjobban sikerül az olyan alakítás, melynek modelljét köztünk is mindennap látjuk. Remek, körülmetészt alak volt Andrassy, mint vén kortesvezér. Szentesy Ilon, Szöllösy Hermin és Fábriáné nagyszerűen korteskedtek. Általában mindnyájan összevágóan és jól játszottak. Közönség gyér számmal.

Bánk-bán. (Szombat, december 3.) Sokszor gondolkoztunk már azon, hogy az igazgatóság ha már operetténekesekkel játsszolja a tragédia hőseit, olykor-olykor miért nem lépteti fel ilyen szerepekben Csigit is. Csige alakja, organuma és temperamentuma nagyon összeillő volna például Petur-bán ebbeli tulajdonaival; aztán Csige már nem egyszer bebizonyította, hogy e szakmában elég otthonosan érzi magát, a többek közt az „Ördög naplója“ban Gauthiert oly drámai erővel játszotta, hogy egészen indokolt volna neki tragikus szerepet adni. Teljesen megvagyunk róla győződve, hogy az elégedetlen, indalatos főurat, Petur-bánt senki sem tudta volna jobban személyesíteni, mint Csige. E szerepben Kövi, habár nagy igyekezetet tanúsított, igen keveset produkált, beszédjét az érthetelenségig hadarta, s olyan accentussal beszélt, melynek egy magyar főurat képzeli nevéseges dolog. Kitiűő volt Angyal Hus, mint Melinda, Szentesy Ilon (királyné), Mihálka (Tibor) és Dombay a címszerepben. Az előadás egészben véve nem a legjobb volt, akadozás, hamis hangsúlyozás majd minden szereplőnél előfordult. Közönség szép számmal.

A peleskei nótárius. (Decem. 4.) Gaál József örök szép bohózata, egészséges, magyaros humorával még mindig nagy vonzerőt gyakorol a közönségre, mely a színházat ma is esküsen egészen megtöltötte. Az est hősei Andrassy a nótárius és Csige a duhaj jurátus voltak. A szereplők a közönséggel egyetemben mindvégig jó hangulatban voltak.

Prielle Cornelia a nemzeti színház kitiűő művésznője e hét folyamán nálunk fog vendégszerepelni. Első ízben szerdán a „47-ik cikk“ben lép fel.

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Zombor, 1887. évi december hó 6-án kedden

másodszor

FRANCILLON.

Társadalmi színmű 3 felvonásban. Irt: Dumas Sándor. Fordította: Paulay Ede. (Rendező: Rakodezay.)

SEMÉLYZET:

Riverolles marquis	Rakodezay.
Riverolles Lucien, fia	Kövi.
Grandredon Stanislas	Dombay.
Simeux Henri	Mihálka.
Carille Jean	Andrassy.
Pingnet, ügyvédsegéd	Palotay.
Celestin, Lucien inasa	Falvi.
Inas	Keeskeméti.
Francine, de Riverolles Lucien neje	Dombayné.
Shaitzhé Teréz	Szentesy Ilona.
Riverolles Anette, Lucien húga	Lángi Ilonka.
Eliza, komorna	Gálfi Gizella.

Történet: Párisban Riverolles palotájában. Idő: jelenkor.

Kezdeté 7, vége 10 óra előtt.

Zarándokaink az örök városban.

Róma, nov. 29.

Nem állhatom, hogy a „Bácskák“nak legalább egy levelet ne írjak a magyar zarándokok címűveiről; habár bizony bajos erről röviden is, meg úgy is írni, hogy szívesen olvashassák. Általában annyi igazalommal, zajjal, fáradtsággal van ily utazás összekötve, hogy az ember, ha társai köréből kibontakozik, csak a nyugalmat áhitozza. De félre teszem a kénelem szeretetét s a hogy tollamba jó, írok kedves megyei lapunknak.

Vagyunk egyházmegyénkben kivültem papok: Boromisza Tibor jankováci, Matoss János sztamási plébános, Mamuzsits Mátyás zabadkai püspök, Vidákovits Miklós tovarisovai, Nagy Béla monostorszegi plébános, Szász és Freiburger káplánok, Márton Mátyás tanár; továbbá megyénkbeli világiak: Latinovits Géza, Matkovits Lajos főszolgabíró, Jóó Nándor és Károly, Heinéz és neje, Sztuchlich, Vermes Lajos, Gaál zenetanár, és a jankováci harangozó, kit csak Zénó nevééről ismerek. Keresztúrról Soós György gör. kath. segédlelkész vagy 9 egyszerű hívével van itt. Nagy megyénk tehát meglehetősen van képviselve. A szegény tötek közül egész sereg közönséges ember látható a zarándokok közt; tehát azok lelkesebb és jóra buzgóbb emberek volnának? Nem feszegetem, csak fölemlitem.

Mit írjak a hosszú utról, mely két nap és két éjjel tartott? Magyarországon éjjel robotgunk keresztül, Steinbrückenben pihentünk, hol jó reggelhez jutottunk s 20

krajcáron megmosdhattunk. Ezzel vége is volt az efféle élvezetnek, mert az olasz állomásokon alig jutottunk va. lamihez. Borzadok most is, ha a Karszt sivatag hegyeire gondolok, hol élő lény alig volt látható; annál kellemesebb hatást tett aztán ránk közép Olaszország bájos vidéke, mely kert gyanánt vonult el szemünk előtt farsoraival, a hegyeken elszórt városaival, váraival. Hogy lány alaguton mentünk keresztül, annak Isten és Baceder a megmondhatója; csakhogy bizony sokszor már boszantott bennünket azok ránk-ránk sötétlő éjszakája. A Trazimen tó sima tükre táruit elénk, amint a hegy oldalában szépen fekvő Cortonát elhagytuk, azontul még Castiglione, Orvieto hegyen fekvő város vonták magukra figyelmünket, aztán lassan ismét ránk borult az est homálya, mely előbb is kétszer takarta el szemünk elől a különben is elröppenő szép vidékeket. Amint vonatunk a magaslatokon haladt, kanyargott, csak pillanatra táruult szemünk elé a szép ország változatos, majd zordon, majd bájolólag megragadó völgyei és hegyszakadái. No de harmadszor is este lett, mire Rómába értünk, hol Gmitter magyar gyóntató fűdőzött bennünket és Palotay László n. városi t. kanonok-plébános azon örvendeztető kijelentéssel fogt bennünket, hogy a zarándokok szegényebb részét, kik csak vasuti jegyet váltottak ellátás nélkül, öszentsége fogja ellátni. Ellátásunk, leszámítva azt, hogy nyevedik emeleti szobába tették legtöbbször, kik első osztályu jeggyel utazunk s hogy semmi tekintettel nem voltak az összehozható egyének közel helyezésére, dús és elegans. — Első napon délelőtt a Szt. Péter templomát látogattunk meg, hol főleg Boromisza plébános, mint egykor római papnevendék, kedves szolgálatokat tett magyarázataival. Sokan fölmentünk a kupolába is, honnan, valamint a templom óriási arányait, egy a város és vidék nevezetesebb pontjait szépen át lehet tekinteni. Délután a Tiberisen jártunk először azon hegyen, hol sz. Pétert keresztre feszítették s hol most szintén egyszerű templom áll, mögötte azon óriási kúttal, melyet Pál pápa építtetett s mely iszonyú robajjal roppant mennyiségű vizet szór nagy kőmedencéjébe. E hegyről is elragadó kilátás nyílik az örök városra. A többi meglátogatott templomokból csak Szt. Ceciliát említem még, mely mindenkire a legmélyebb hatást gyakorolta. E templom sz. Cecilia vértanu szüz háza fölé van építve; földalatti részében láthatók a lakás részei, az ő szobája és fűdője, némely oszlop és falrészlet, egy-egy darab az ősi római főúri házból; szintén látható a fűdő gőzkészítő vaskészleke. A vértanu szüz alakja márványban és festményben egy-egy bájos s a szív mélyéig ható mestermű. Minden látogató arcán és magaviseletén észrevehető is volt ezen öskeresztény templom kegyeletet keltő benyomása. A Szt. Péter templomában Schopper rosnuyó püspök önga misézt a magyaroknak, Palotay ur pedig szent beszédet mondott, melyet a zarándokok legnagyobb része meghallgatott s a gyóúók közt is ott láttunk számos oly világi előkelő egyént, kik itthon ezen ker. kötelességök teljesítését talán már évek során át elmulasztották.

Természetesen sorba megyünk a város nevezetesegein, melyeket leírni ily levélben nem lehet, csak érinteni pedig, kevés értelemmel bír; mégis meg kell említenem a capitoliumi hegyen s mögötte a forum Romanum s tovább a Colosseumig tett látogatásunkat. A ki történelmet tanult, e helyek kedves emlékeket keltenek benne. A hegy persze nem oly nagy, mint a mily képzeteiket róla gyermekkorunkban alkottunk, három nagy épület áll rajta, melyek közül az egyik a városbába, a másik kettő múzeum; a hegyen fenn áll Marcus Aurel bronce szobra, de lépesője két oldalán is két kőszobor áll Castor és Pollux egy-egy lovat tartva féken. Az Ara Coeli templom, a hegy oldalai zöldfűkkel, aloékkal, az eleven farkassal, mind megtekintésre esábitják az embert, egy a városbába oldalából előtűró kútforrás szobordiszniményei is, de még inkább vonz a hegy túlsó oldala, hol a lépesőn lemenvé, Septimius Severus nagy diadalívére esik tekintetünk; balról a hegy oldalában a mamertini börtön, melyben sz. Péter fogva volt, benne a forrással, melyből őreit megkeresztelte s fölötte egy igen érdekes régi templommal; alig pár lépesre tőle sz. Martina temploma, mely nekem kedves fiatalkori emlékeim tárgya, a mennyiben növendéknap koromban e sz. vértanu szüzről egy költeményt írtam. A templom földalatti részei egy régi pogány Mars templom maradványai; ott van sz. Martina síremléke és kőkoporsója Bernini ére domborműveivel díszítve és Canova alabastrom faragványával. A forum Romanum oszlopai s történeti nevezetességű további romok mellett az óriási amphitheatrumhoz jutunk, melyet Jeruzsálem pusztulása után építtetett Titus. Elyomja az embert egy az épület óriási nagysága, mint a hozzáfűző történeti emlékek sokasága; ugyane bámulatos mű közelén látható még Titus és Constantius diadalíve egy kút maradványaival, melynél a megsebzett vívók állítólag véreket mosták. Mind ezen emlékeken táblák, feliratok jelzik az egyes pápák gondoskodását, mellyel e nagy művek fentartását eszközölték. A sok keresztény vértanu pedig, kiknek vére az amphitheatrumban folyt, az egyháztörténet évkönyveiben lelkesít hitünk szeretetére, de emlékek itt folyton körülteleg bennünket s buzdit a nyomukon haladásra. — Szt. Pál ragyogó temploma a falakon kívül, a sz. lépeső temploma, ahol azon lépeső van beillesztve, melyet Pilatus palotájában a haláraitél ur Jézus nyomai és véreppjei szenteltek meg s melyen világi zarándoktársaink is térdén haladtak fölfele, stb. stb. hasonló, egy nagy-szerűségük, mint történeti nevezetességük által ható sz. helyek meglátogatása, bár futólag történt, mégis maradandó benyomást fog hagyni mindenki lelkében.

Még csak az audienciát említem meg, melyben tegnap részesültünk vagy 200-an. Persze le kellene kissé írni itt a vatikáni palotát, a fogadtatás részleteit; de ez sok időt és gondos figyelmet igényelne; legyen elég megemlíteni, hogy Öszentsége minden egyes zarándokot egyenként maga elé vezetett s hozzá néhány kegyes szót intézett, mindenkinek egy kis tokban egy szép érmét ajándékozott emlékül s megáldotta a tárgyakat, melyeket magunkkal vittünk, mert mindenki vett egy-egy esomó olvasót, keresztet, szobrocskát emlékül az otthon valóknak. — A vatikáni kép- és szoborgyűjtemény és a könyvtár kínesei egy országgal érnek föl. Kik a pápa kertjébe bejutottak, egy-két narancsot s virágok ajándékoztattak meg, melyeket otthon örömmel fogunk látni. Tölem öszentsége Haynald bibornok érsekemről kérdezősködött, megemond nekí — mondá — hogy igen nagy szeretettel és szíves óhajtsással

várom őt! — A nagy, közös audienca szerdán lesz! — No de menjen a levél úgy, a hogy van! Nekem is mennem kell, mert még sok a látni való, s Matkovits és Mamuzsits barátaim éppen belépnek szobámba, hogy induljunk. Üdvözet otthon levő földieinknek! Holnap nevénapján üdvözljük kedves alispánunkat is! Eljen!

Szulik József.

Dalok.

I.

Barangolok gondolatba merültem,
Sötét erdő sohajtozik körültem,
Mintha tudná ez az erdő bánatom,
Hogy a régi boldogságom siratom.

Örömvirág az utamat benőtte,
Sólyomszárnyon járt reményem előtte,
Most az az út kopár, le van tarolva,
Törött szárnyal hullt reményem a porba.

Szilaj szél fúj, sötét az ég felettem,
Hütelenn lett, kit oly soká szerettem,
Boldogságom sirba fekiült miatta,
Szerelmemből lett a vánkossá alatta.

Nem sohajt már, zúg az erdő haraggal,
Tüzes lovon rajt a villám átnyargal,
Hullj, hullj villám, égesd el ezt a földet,
Ne teremjen rajta hütelenn lány többet.

II.

Eső után sűrűn nő a gomba...
Esküdni megy rózsám a templomba,
Libeg, lobog pántlikája,
Megered a könnyem árja,
Ugy sírok utána.

Gyöngykoszorú borul homlokára,
Fényben ragyog szép szeme sugára,
Körülvesszik ifjak, lányok,
Mint az árnyék nézek rájok,
Szakadoz a szívem.

Oltár előtt új szeretőjével
Esküszik a nagy Isten nevével,
Pedig hajdan nekem esküdt...
Hallotta mind a két esküit
Az az igaz Isten.

Az égi nap delelőn barangol,
Harangozó huzd meg a harangot,
A rózsámnak esketésre,
Nekem meg majd temetésre
Huzzátok meg szépen!

Kajabusz.

Naptár. December.

Havi és heti nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
6 Kedd	Miklós püsp.	Miklós	24 Katalin
7 Szer.	Ambrus	Agaton	25 Kelemen
8 Csüt.	B. Assz. fog.	Sophon	26 Alipius
9 Pént.	Leokadia	Joachim	27 Jakab

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.
Laptulajdonos és kiadó: BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

Egy a háztartás minden nemeiben jártas

szakácsnő

vidékre kerestetik azonnali alkalmazásra. Feltételek: **önállóság, jó főzés, a háztartás vezetésébeni jártasság, a magyar és német nyelv tudása és teljes megbízhatóság.**

Tudakozódhatni: T. Goriupp Ferenc úrnál, **Vinkovcén** (Szlavónia). 3-1

Ingtatlanok eladása.

Alulírott szabadkézből eladja:

1. A esonolyai uton, a zombori határban, a várostól alig 1/2 órányira fekvő 155 hold jó minőségű szántóföldet és rétet igen kedvező feltételek mellett.

2. A bajai-ut és Széchenyi-körút sarkán levő uri lakó házat; 6 szobával, kényelmes mellékhelyiségekkel és gazdasági épületekkel; valamint 360 [] ölnyi beltelekkel; egyik sarkában fekvő kisebb bérházzal együtt.

3. A cservenka külvárosban 560 sz. a. levő házat 1097 [] ölni kerttel együtt.
Értekezhetni szóval vagy levélileg az alábbi címen.

Bikár Pál,
mérnök Zomborban.

3-2

Pályázat.

Bács-Bodrogh vármegye törvényhatósági bizottsága által az 1886. évi XXII. t. c. 64. §-a alapján 6/1887. közgy. szám alatt alkotott szabályrendelet 34. §-a értelmében a folyó évi december hó 2-ik, illetve az 1888. évi január hó 1-ső felében megejtendő községi általános tisztújítások alkalmával a bajai járáshoz tartozó községekben a következő állások fognak végleg betölteni.

1. **Báthmonostoron** 1 irtóki állás 300 frt évi fizetéssel.

2. **Béregben** 1 irtóki állás 300 frt évi fizetéssel.

3. **Bikityen** 1 segédjegyzői állás 400 frt, 1 irtóki állás 300 frt és 1 végrehajtói állás 300 frt évenkénti fizetéssel.

4. **Csataalján** 1 irtóki állás 300 frt évi fizetéssel.

5. **Csávolyon** 1 segédjegyzői állás 400 frt fizetés és 50 frt évi lakbérrel; 1 irtóki állás, mellyel a végrehajtói teendők egybekapcsolvák 300 frt fizetés és 50 frt évi lakbérrel.

6. **Dautován** 1 irtóki állás 400 frt évi fizetéssel.

7. **Felső-Szent-Ivánon** 1 irtóki állás 400 frt fizetéssel; 1 végrehajtói állás, mellyel irodai munkálatok teljesítése is kötelezőleg egybe van kapcsolva, 400 frt évi fizetéssel.

8. **Garán** 1 segédjegyzői állás 400 frt és 1 irtóki állás 300 frt évi fizetéssel.

9. **Rigycán** 1 végrehajtói állás évi 150 frt fizetés és a törvényesen megengedett végrehajtási költségek szedése.

10. **Szántován** 1 szülésznoi állás 50 frt évi fizetés s esetenként 60 kr díj szedhetéssel egybekapcsolva.

11. **Vaskúton** 1 irtóki állás, melynek javadalmazását a befolyandó végrehajtási díjak képezik.

Felhívtnak a pályázni óhajtok: hogy a hivatkozott szabályrendelet 9., 10. és 11. §-aiban előírt módokat szerinti, azonfelül nyelvismeretüket, életkorukat s jelenlegi alkalmazásukat igazoló okmányolt kérvényüket alulírott **f. évi december 15-ig** bezárólag nyújtsák be.

Megjegyeztetik végül, hogy az 5. pont alatti Csávoly községbeli segédjegyzői ügyvitelre a **magyar nyelven kívül a német** s a 3. és 8. pont alatti Bikity és Gara községbeli segédjegyzői állásra folyamodók pedig a **német és illir** nyelven történt képesítésüket is igazolni tartoznak.

Baján, 1887. november 25-én.

3-1

Latinovics Gyula,
főszolgabíró.

6236. szám.

kg. 1887.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye palánkai járásához tartozó Tovarisova községben a lemondás folytán üresedésbe jött s 400 frt évi fizetéssel egybekötött segédjegyzői állomásra ezennel pályázat hirdettetik.

Felhívtnak a pályázni óhajtok, hogy kellően felszerelt kérvényeiket **f. évi december 24-ig** alulírott főszolgabíróságnál benyújtani el ne mulasszák.

Palánkán, 1887. november hó 25-én.

3-2

Csupor,
főszolgabíró.

Ajánlat.

Vörös Mária Zomborban
(főutca 157. sz. alatt)

megjelent a kiadóhivatalban s felmutatott előkelő uri nők által részére kiállított bizonyítványokat, mely szerint nevezett mint

szakácsnő

névnapi, menyegzői s bármely ünnepélyekhez kiválóan alkalmasnak és megbízhatónak ajánltatik. Szolgáltatást vélünk tenni előkelő hölgyközönségünknek, a midőn Vörösnét e helyt is figyelmükbe ajánljuk.

Zombor, 1887. Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomdájából.

6899. sz.

kg. 1887.

Pályázat.

Bács-Bodrogh vármegye által 6/1887. közgy. szám alatt alkotott szabályrendelet 34. §. második bekezdése értelmében a folyó évi december hó második felében megejtendő községi általános tisztújítások alkalmával az apatinai járáshoz tartozó községekben következő irtóki állások fognak újból s végleg betölteni:

1. **Apatinban** 4 irtóki állás, melyek közül egy 400 frt, három pedig 300—300 frt évi készpénz fizetéssel vannak egybekötve.

2. **Bogojeván** egy irtóki állás évi 400 frt fizetéssel.

3. **Bresztovácon, Doroszlón és Monostorszezen** egy—egy irtóki állomás, egyenkint 300 frt évi fizetéssel.

4. **O-Sztapáron** 2 irtóki állás, egyenkint 400 frt évi fizetéssel.

5. **Prigl.-Szt.-Iván és Szonta** községekben egy—egy irtóki állás, egyenkint 300 frt évi fizetéssel.

Felhívtnak a pályázni óhajtok, hogy az idézett szabályrendelet 9., 10., 11. és 34. §-ai értelmében, s azonfelül nyelvismereteiket, életkorukat s jelenlegi alkalmazásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket **f. évi december hó 14-ig** bezárólag alulírottál nyújtsák be.

Apatinban, 1887. november hó 23-án.

Ribiczey Béla,
főszolgabíró.

3-3

Földeladás.

A zombori határban, a nemes-militicsi utnak a vasutal való kereszteskedésénél fekvő termékeny szállásomat, melyhez a volt zombori prótó (jelenleg temesvári püspök) kitiűnő földje is hozzátartozik, szabad kézből eladom. Levelekre szívesen válaszolok.

Bács-Bresztováca, 1887. december 1-én.

Konyovits Sándor,
tanító.

950. szám.

1887.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori tek. kir. járásbíróság 5577./1887. sz. végzése által Koráni Virter Emma újvidéki lakos javára Lügumerszky Jovan (Trifunov) zombori lakos ellen 500 frt tőke, ennek 1886 évi december hó 16. napjától számítandó 8% kamatai és eddig összesen 42 frt 50 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 380 frt 25 krra becsült gabonaneműek, lovak, egy kocsis és egy szélrostaólló álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek az 5577./1887. számú kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Zomborban a városháza udvarán leendő eszközlésére 1887. évi december hó 16. napjának délelőtti 10 órája határidőül kiűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zomborban, 1887. évi december hó 2-án.

Cservenka Lajos,
kir. bír. végrehajtó.

12012.

1887. szám.

Árlejtési hirdetmény!

Bács-Bodrogh megyébe bekebelezett Priglovic-Szent-Iván községi róm. kath. plébánia udvarán levő használatlaná vált kocsiszin és istálló épületek fölépitése iránt 801 frt 94 kr kiküldési ár s a kezi és igás napszámoknak természetben vagy annak váltásá ára fejében megállapított 277 frt 73 krnyi készpénz kiszolgáltatása mellett **folyó évi december hó 19-ik napján d. u. 3 órakor Zomborban a kir. adóhivatal mint uradalmi pénztár hivatalos helyiségében** zárt írásbeli ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános szóbeli árlejtés fog tartatni. Miről vállalkozók oly hozzáadással értesítettnek, hogy az árlejtésen a kiküldési ár 10%-nak megfelelő bánatpénz letétele után vehetnek részt, ugy a kellően bélyegzett zárt írásbeli ajánlatok is a megfelelő 10% bánatpénzzel ellátva a verseny megkezdése előtt az árlejtő bizottsághoz nyújthatók be. Közlebbi feltételek az apatinai kincstári is-pánságnál naponta betekintheők. Utóajánlatok figyelembe nem vétetnek. Szegeden, 1887. november hó 28-án. **M. kir. államjósázigazgatóság.** (Utányomat nem díjaztatik.) 2-2